

ที่ มท ๐๒๐๑.๒/ว ๓๕๑๐

๒๗

มิถุนายน ๒๕๖๑

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย บทความเผยแพร่ความรู้

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบด้วย สรุปย่อคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สรุปข้อร้องเรียนของคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน และสรุปข้อหารือของคณะกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยขอความร่วมมือกระทรวงมหาดไทย เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

กระทรวงมหาดไทย จึงขอความร่วมมือจังหวัดดำเนินการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อนำไปใช้ประกอบการปฏิบัติหน้าที่ในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ต่อไป ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดรายละเอียด (สิ่งที่ส่งมาด้วย) ได้ที่เว็บไซต์ของกองกลาง สป. www.gad.moi.go.th เมนูหลัก “งานประจำ” หัวข้อย่อย “หนังสือสั่งการ หนังสือเวียน การปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐”

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายประยูร รัตนเสนีย์)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองกลาง

โทร ๐ ๒๒๒๑ ๐๘๒๓ (มท. ๕๐๓๐๕)

โทรสาร ๐ ๒๒๒๑ ๐๘๒๓ (มท. ๕๐๓๑๑)

ที่ นร ๐๑๐๘/ว ๕๓๙๕

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๗๙ มิถุนายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. บทความเรื่อง จัดแล้วได้อะไร
 ๒. บทความเรื่อง หนูกินไม่อิ่ม
 ๓. บทความเรื่อง หากคนรับผิดชอบ
 ๔. บทความเรื่อง เรื่องอย่างนี้ ต้องเปิด
 ๕. บทความเรื่อง ขอผมพูดบ้าง

ด้วยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เช่น สรุปย่อคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สรุปข้อร้องเรียนของคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน สรุปข้อหารือของคณะกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นต้น

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า เอกสารเผยแพร่ดังกล่าวข้างต้น จะเป็นประโยชน์เพื่อนำไปใช้ประกอบการปฏิบัติหน้าที่ในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ต่อไป ในการนี้ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านเผยแพร่สรุปย่อคำวินิจฉัยและบทความ จำนวน ๕ เรื่อง ทางสื่อต่าง ๆ ของหน่วยงานนี้เพื่อส่งให้ส่วนราชการในการกำกับดูแลต่อไป รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ผลเป็นประการใดกรุณาแจ้งให้ทราบด้วย
จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพาศ นิลพันธ์)

รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘

โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๘๘

จัดแล้วได้อะไร ?

เรื่องที่หน่วยงานของรัฐจัดโครงการฝึกอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของตนเองหรือหน่วยงานท้องถิ่นจัดให้แก่ประชาชน ผู้นำชุมชน เมื่อมีผู้ขอข้อมูลข่าวสาร เราจะเปิดเผยอะไรได้บ้าง ดูเรื่องนี้ครับ แล้วตอนท้ายผมมีอะไรจะบอกครับ

เรื่องนี้ นายโอได้มีหนังสือถึงนายกเทศมนตรีแห่งหนึ่ง เพื่อขอสำเนาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการปี ๒๕๖๐ ของกองสาธารณสุข และโครงการส่งเสริมกิจกรรมและพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการชุมชนและแกนนำชุมชน ประจำปี ๒๕๖๐ ของกองการศึกษา วันที่ ๒๘ - ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐ คือ งบประมาณที่ใช้ในแต่ละโครงการ รายชื่อของผู้เข้าร่วมโครงการ ประโยชน์ที่ได้รับจากทั้งสองโครงการ เทศบาลมีหนังสือแจ้งว่าข้อมูลข่าวสารที่ขอเปิดได้เฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล แต่เทศบาลเปิดเผยให้เฉพาะงบประมาณและประโยชน์ที่ได้รับ ส่วนรายชื่อของผู้เข้าร่วมโครงการปฏิเสธการเปิดเผยด้วยเหตุผลว่า เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ต้องป้องกันมิให้นำไปใช้โดยไม่เหมาะสม ส่วนการศึกษาดูงานนั้น เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบก็ทำรายงานแล้ว และเรื่องการใช้งบประมาณของเทศบาล สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดตรวจสอบเป็นประจำทุกปีอยู่แล้ว นายโอจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เทศบาล ฯ ได้มีหนังสือส่งเอกสารทั้ง ๒ โครงการไปให้พิจารณา ซึ่งคณะกรรมการวินิจฉัย ฯ เห็นว่า งบประมาณและประโยชน์ที่ได้รับคือข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ และ ๓ เปิดเผยให้แล้วก็ไม่ต้องพิจารณา ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ คือรายชื่อผู้เข้ารับการอบรม เป็นเรื่องที่มีการจัดอบรมดำเนินการเสร็จสิ้นและเบิกจ่ายเงินไปแล้ว การเปิดเผยจึงไม่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ตามมาตรา ๑๕ (๒) นายโอต้องการข้อมูลข่าวสารเพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการดำเนินโครงการและใช้งบประมาณ การเปิดเผยจะแสดงให้เห็นความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ จึงเห็นว่ารายชื่อของผู้เข้าร่วมโครงการ เปิดเผยให้นายโอทราบได้ เว้นแต่ข้อมูลในขอบเขตสิทธิส่วนบุคคล คือลายมือชื่อผู้เข้ารับการอบรม เปิดเผยไปแล้วจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร จึงวินิจฉัยให้เทศบาล ฯ เปิดเผยรายชื่อผู้เข้ารับการอบรม พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นายโอตามคำขอ ส่วนลายมือชื่อที่ไปเซ็นต์กันหน้าห้องให้ปกปิดไว้ แต่ก็ยังอนุญาตให้นายโอเข้าตรวจดูลายมือชื่อที่ปกปิดไว้ได้ เรื่องที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานของท้องถิ่นอย่างนี้ ควรสนับสนุนครับ

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้มีประกาศเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เรื่องข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับรายชื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมของหน่วยงานต่าง ๆ ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ลักษณะของหลักสูตรก็คือ ใช้งบประมาณของรัฐทั้งหมดหรือบางส่วน มีการจัดเป็นประจำต่อเนื่องเป็นรุ่น ๆ กำหนดจำนวนครั้งที่ต้องเข้าเรียน มีการวัดผล มอบวุฒิบัตร ซึ่งหมายถึงหน่วยงานนั้นเป็นเจ้าของโครงการหรือส่งเจ้าหน้าที่ไปเรียนโดยเบิกค่าลงทะเบียนเรียนจากต้นสังกัด ผากไว้ให้ทราบครับ มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามกฎหมายนี้หรือไปได้ครับ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” ติดต่อได้ที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th (ที่ สค ๒๗๗/๒๕๖๐)

หนูกินไม่อิ่ม

การทุจริตในบ้านเรามีหลายเรื่องครับที่ถูกเปิดเผยโดยบุคคลภายนอกที่สังเกตเห็นความผิดปกติ เช่น มีคลิปให้เด็กอนุบาลรับประทานขนมจีนคลุกกับน้ำปลา หรือแกงส้ม เด็กรับประทานไม่ได้ก็ต้องไปซื้อขนมหรืออาหารที่ทำขาย แต่ผู้ที่ถูกร้องเรียนก็ยังมีโอกาสขอสำเนาข้อมูลข่าวสารไปพิสูจน์ตัวเอง

นายแกงมีตำแหน่งในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งหนึ่ง ได้มีหนังสือถึงศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดเพื่อขอสำเนาข้อมูลข่าวสารว่าผู้ใดเป็นผู้ยื่นคำร้องเรียนตามแบบบันทึกคำร้องเรียน ฯ เลขที่รับ ๑๒๓ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เรื่อง ขอให้ตรวจสอบเงินในบัญชีเงินฝากธนาคารของครูตุ๊กตัก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเป็นเงินจากการทุจริตค่าอาหารกลางวันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พร้อมหลักฐานที่เกี่ยวข้องของผู้ยื่นคำร้องหรือกลุ่มผู้ยื่นคำร้องทั้งหมดเพื่อดำเนินคดีอาญา แต่ศูนย์ดำรงธรรม ฯ ปฏิเสธโดยให้เหตุผลว่า ถ้าเปิดเผยจะรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร และจะเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด และบอกชัดเจนว่าจะนำไปดำเนินคดี หน่วยงานจึงต้องดูแลคุ้มครองผู้ร้องเรียน หรือผู้ให้ข้อมูลแก่ราชการ นายแกงจึงได้มีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัย ฯ ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดมีหนังสือส่งเอกสารตามที่ได้รับคำขอและชี้แจงว่า ได้รับเรื่องร้องเรียนการทุจริตเงินค่าอาหารกลางวันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้วิธีการนำเงินค่าอาหารกลางวันเข้าบัญชี ธ.ก.ส. ของผู้ที่ได้ระบุชื่อในหนังสือร้องเรียน จึงขอให้ตรวจสอบศูนย์ดำรงธรรม ฯ ได้ส่งเรื่องอำเภอต้นสังกัดดำเนินการแต่ยังไม่ได้รับแจ้งผล เมื่อศูนย์ดำรงธรรม ฯ ได้รับคำขอและพิจารณาเหตุผลตามที่ได้แจ้งแล้วจึงมีหนังสือปฏิเสธผู้ขอไป

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามที่นายแกงมีคำขอคือ ชื่อของผู้ร้องเรียนการทุจริตเงินค่าอาหารกลางวันศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องของผู้ร้องเรียนทั้งหมดตามที่ศูนย์ดำรงธรรม ฯ ชี้แจงว่าอยู่ระหว่างตรวจสอบข้อเท็จจริงของอำเภอ ยังไม่แล้วเสร็จ การเปิดเผยอาจทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ ฯ ตามมาตรา ๑๕ (๒) การปฏิเสธดังกล่าวถูกต้องแล้ว จึงวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ คือยังไม่เปิดเผยครับ

เรื่องนี้คำวินิจฉัยออกตั้งแต่วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๑ ผมไม่ทราบว่าเป็นส่วนของอำเภอไปถึงไหนแล้วขอแนะนำนายแกงที่เป็นผู้อุทธรณ์ว่า ควรตามเรื่องที่อำเภอถือว่าเสร็จสิ้นและแจ้งผลให้ศูนย์ดำรงธรรม ฯ หรือยัง หากเสร็จแล้วก็ให้คำขอข้อมูลข่าวสารเหมือนเดิมไปอีกครั้งหนึ่ง หากศูนย์ดำรงธรรม ฯ เห็นว่าเสร็จแล้วเปิดเผยได้ก็แล้วไป หากยังเปิดเผยไม่ได้แล้วปฏิเสธ นายแกงก็อุทธรณ์ได้อีก ซึ่งคำวินิจฉัยอาจจะเป็นอีกแนวทางหนึ่งก็ได้ มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หรือไปได้ครับ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

ติดต่อได้ที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๑๑๗/๒๕๖๑)

หาคนรับผิดชอบ

เรื่องนี้เป็นกรณีรถยนต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกิดอุบัติเหตุบนถนนกับรถของประชาชน หน่วยงานของรัฐจะใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารของราชการได้หรือไม่ เรื่องนี้อ่านสนุกและได้รับความรู้ครับ

เรื่องมีอยู่ว่า นายโชคเป็นเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลแห่งหนึ่ง ได้ขับรถตู้ของเทศบาลไปแล้วถูกรถกระบะที่มีนายห้าวเป็นคนขับชน จนทำให้รถตู้และอุปกรณ์ช่วยเหลือผู้ป่วยเสียหาย แต่รถคันนี้เป็นของนายห้าวกับนายใช้ จึงมีหนังสือถึงประกันสังคมจังหวัด ขอข้อมูลเพื่อทราบหานายห้าวกับนายใช้ ทั้งสองคนอยู่ในระบบประกันสังคม คือส่งเงินประกันสังคมหรือไม่ ถ้าอยู่ในระบบ นายใช้เป็นนายจ้างของนายห้าวหรือไม่ เพื่อเรียกร้องค่าเสียหายจากนายจ้างได้ แต่สำนักงานประกันสังคมจังหวัดมีหนังสือแจ้งปฏิเสธว่า เปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ไม่ได้ตามมาตรา ๑๐๐ ของ พ.ร.บ. ประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ที่ห้ามเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของนายจ้างจะต้องรับโทษทั้งจำคุกและโทษปรับ ประกอบกับเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ที่หากเปิดเผยแล้วจะรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรนายโชคจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สำนักงานประกันสังคมจังหวัดมีหนังสือส่งเอกสารตามที่นายโชคมีคำขอไปให้คณะกรรมการวินิจฉัย ฯ พิจารณาและชี้แจงเพิ่มเติมว่า นายโชคต้องการสืบหาความสัมพันธ์ความเป็นนายจ้างและลูกจ้างของนายห้าวและนายใช้ เพื่อจะเรียกร้องค่าเสียหายจากนายจ้าง เห็นว่าหนังสือของเทศบาลที่มีไปขอข้อมูลข่าวสารนั้น มีรายละเอียดตัวบุคคลและที่อยู่ชัดเจนที่จะติดตามร้องทุกข์กล่าวโทษดำเนินคดี รวมทั้งเรียกร้องค่าเสียหายหรือฟ้องร้องต่อศาลได้อยู่แล้ว และจากการตรวจสอบฐานข้อมูลของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดพบว่ามีนายใช้ เคยเป็นผู้ประกันตนแต่สิ้นสุดไปแล้ว ๕ ปี ก่อนเกิดเหตุ ส่วนนายห้าวการประกันตนสิ้นสุดไปแล้ว ๒ ปี ทั้งสองคนจึงไม่เกี่ยวข้องในการเป็นนายจ้างลูกจ้างกันในวันเกิดเหตุ สำหรับข้อมูลสถานประกอบการ ลูกจ้าง ผู้ประกันตน เป็นข้อมูลที่ได้มาเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่มีอำนาจหรือหน้าที่ที่จะขอให้นายจ้างเปิดเผยข้อมูลให้กับบุคคลอื่น ยกเว้นศาลหรือหน่วยงานที่มีอำนาจในการเรียกข้อมูลหลักฐานเพื่อดำเนินการตามกฎหมายของหน่วยงานนั้น ๆ

เรื่องนี้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต้องพิจารณาก่อนว่า นายโชคผู้อุทธรณ์สามารถใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ ฯ ได้หรือไม่ เห็นว่า นายโชคคือเทศบาลตำบล มีสถานะเป็นราชการส่วนท้องถิ่นและเป็นหน่วยงานของรัฐ แต่การขอข้อมูลข่าวสาร ในกรณีนี้เป็นการเรียกร้องค่าเสียหายจากการกระทำละเมิดของบุคคลที่ทำให้เทศบาลเสียหาย จึงเป็นการใช้สิทธิในลักษณะเดียวกับเอกชน ดังนั้น นายโชคสามารถใช้สิทธิตามกฎหมายนี้ได้ ทั้งนี้ถึงตัวเอกสาร พิจารณาเห็นว่าเทศบาลเป็นผู้ได้รับความเสียหาย จึงควรได้รับข้อมูลข่าวสารการประกันสังคมของนายห้าวและนายใช้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดี และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนี้เปิดเผยให้เทศบาลเป็นการเฉพาะราย ไม่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ จึงเปิดเผยได้ เว้นแต่เลขประจำตัวประชาชน เลขที่บัญชีธนาคารของสถานประกอบการที่ทั้งสองคนเคยทำงาน การเปิดเผยจะกระทบสิทธิของผู้ประกันตนและผู้ประกอบการโดยไม่สมควรจึงวินิจฉัยให้เทศบาลเปิดเผยข้อมูลการประกันสังคมของนายห้าวและนายใช้ พร้อมทั้งสำเนาถูกต้องให้แก่ นายโชค “ไม่ได้ข้อมูลที่ขอ บอก สขร. นะครับ” (ที่ สค ๑๑๙/๒๕๖๑)

เรื่องอย่างนี้ ต้องเปิด

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นหน้าที่ของหน่วยงานผู้ครอบครองข้อมูลข่าวสารนั้นครับ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เพียงแต่พิจารณาว่าเปิดเผยได้หรือไม่ เดียวท่านจะเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าคณะกรรมการวินิจฉัย ๖ เป็นผู้ส่งเอกสารให้ผู้ขอไปอ่านกันครับ

ทางหุ้นส่วนจำกัด โดยนางเหมียวได้เข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีพิเศษ ปีงบประมาณ ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ ของโรงเรียนแห่งหนึ่งในงานปรับปรุงซ่อมแซมระบบไฟฟ้าภายในอาคารของโรงเรียน ต่อมา นางเหมียวมีหนังสือถึงโรงเรียนขอข้อมูลข่าวสารในเรื่องนี้ รวม ๓ รายการ คือ สัญญาจ้างทั่วไป รายการปริมาณและราคา แบบ พร. ๔ (ก) และสรุปค่าปรับปรุงซ่อมแซม แบบ พร. ๕ (ก) แต่โรงเรียน ๖ มีหนังสือแจ้งตอบปฏิเสธการเปิดเผยด้วยเหตุผลว่า การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ นางเหมียวจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ต่อมาโรงเรียนได้มีหนังสือถึงคณะกรรมการวินิจฉัย ๖ จัดส่งข้อมูลตามที่นางเหมียวมีคำขอไปให้เพื่อประกอบการพิจารณาและแจ้งว่า การดำเนินการจัดจ้างปรับปรุงซ่อมแซมและขยายเขตระบบไฟฟ้าของโรงเรียนเสร็จสิ้นแล้ว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารทั้ง ๓ รายการเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว โดยโรงเรียนได้ทำสัญญาจ้างกับผู้ชนะการเสนอราคาแล้ว การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจะแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสของโครงการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ เปิดโอกาสให้ตรวจสอบได้ ประกอบกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๔๔ กำหนดให้ส่วนราชการต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างที่จะดำเนินการในปีงบประมาณนั้น และสัญญาที่ได้อนุมัติจัดซื้อหรือจัดจ้างแล้ว ไว้ให้ประชาชนขอดูหรือตรวจสอบได้ ยังมีอีกครับ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ และต้องแนบรายละเอียดการคำนวณราคากลางซึ่งรวมถึงรายการปริมาณและราคา แบบ พร. ๔ (ก) และสรุปค่าปรับปรุงซ่อมแซม แบบ พร. ๕ (ก) ด้วย ข้อมูลข่าวสารนี้จึงเปิดเผยได้ จึงวินิจฉัยให้โรงเรียนเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นางเหมียว

เรื่องนี้เป็นเรื่องจัดซื้อจัดจ้างซึ่งหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนทราบอยู่แล้ว ก็ขอให้ประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ ตามที่ท่านมีสิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ครับ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ หรือไปได้นะครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th (สค ๑๕๐/๒๕๖๑)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

ขออภัย

เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ชาวบ้านได้รับความเดือดร้อน และช่วยกันดูแลผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการประกอบกิจการ ในส่วนของผู้ประกอบการก็ต้องการชี้แจง เรื่องลักษณะนี้เกิดขึ้นในหลาย ๆ จังหวัดครับ

บริษัท พลาสติก จำกัด ถูกชาวบ้านร้องเรียนว่า ได้รับความเดือดร้อนจากกลิ่นรบกวน การปล่อยน้ำเสียจากการประกอบกิจการโรงงานผลิตไฟฟ้าจากขยะชุมชน และไม่นำขยะชุมชนไปผลิตกระแสไฟฟ้าตามสัญญา จังหวัดจึงสอบข้อเท็จจริงและตั้งคณะทำงาน แต่ปัญหาการร้องเรียนไม่จบ มีการประชุมหลายครั้ง แต่ไม่ได้เชิญตัวแทนบริษัทเข้าร่วมประชุมชี้แจงจากการถูกกล่าวหา บริษัท ฯ จึงได้มีหนังสือถึงจังหวัดเพื่อขอข้อมูลข่าวสาร รายงานการประชุมเรื่องร้องเรียนโรงไฟฟ้าขยะ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ และรายงานการประชุมคณะทำงานระดับจังหวัด เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ แต่จังหวัดมีหนังสือแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยว่า เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๓) คือเป็นการหารือหรือเสนอความเห็นระหว่างหน่วยงาน จะได้แสดงความเห็นอย่างอิสระเพื่อให้ข้อเท็จจริง จึงไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารในส่วนนี้ บริษัท ฯ จึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

จังหวัดมีหนังสือส่งสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องได้แก่ คำสั่งจังหวัด และรายงานการประชุมทั้ง ๒ ครั้ง ตามที่บริษัท ฯ มีคำขอให้คณะกรรมการวินิจฉัย ฯ เพื่อประกอบการพิจารณา รวม ๑๕ แผ่น และชี้แจงเพิ่มเติมว่า มีการดำเนินการอย่างไรในเรื่องร้องเรียนดังกล่าว ตั้งคณะทำงานก็ชุด และสาเหตุที่ไม่ได้เชิญตัวแทนบริษัท ฯ เข้าร่วมประชุมเพราะเหตุใด ด้วยเนื้อหาสาระแบบเดียวกับที่แจ้งตอบบริษัท ฯ ไปแล้ว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์คือ รายงานการประชุมเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ และวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ทั้ง ๒ ครั้ง ยังอยู่ในขั้นตอนระหว่างการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อนำเสนอที่ประชุม และมีมติดำเนินการแก้ปัญหาเรื่องร้องเรียนต่อไป กระบวนการตรวจสอบดังกล่าวยังไม่เสร็จสิ้น การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๑๕ (๒) จึงวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ คือไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้กับบริษัท พลาสติก จำกัด

ไม่เป็นไรครับ ที่คณะกรรมการวินิจฉัย ฯ ยังไม่เปิดเผยให้เพราะยังไม่เสร็จสิ้น หากท่านทราบว่ามีความคืบหน้าหรือเสร็จแล้ว อาจมีหนังสือไปขอข้อมูลข่าวสารจากจังหวัดอีกครั้งหนึ่งได้ครับ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปदनะครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

(สค ๑๕๑/๒๕๖๑)